

NOVIOPOSTA

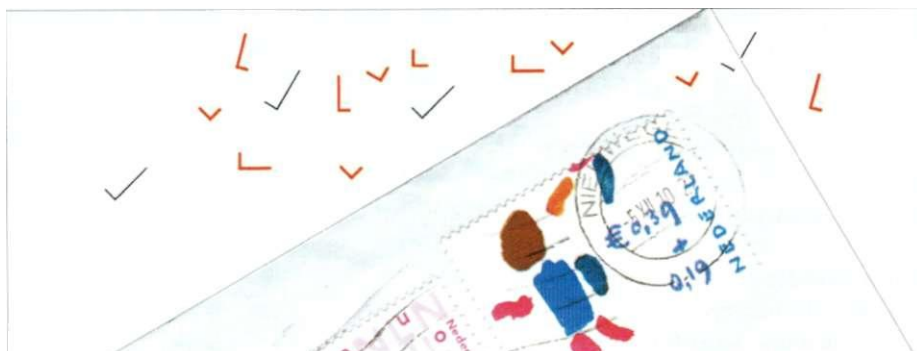
In dit nummer

De Sorteerhaak

Postmechanisatie

Z.O.P.

TNT hengelt naar uw post

TNT voert de frankeerhaak in. Lees de bijzonderheden hierover in dit nummer van NovioPosta.

Hoe wisselden geliefden vroeger geheime boodschappen uit toen er nog geen mobieltjes bestonden? Lees dat in het artikel Z.O.P.

Redactie:

J. Mulder

J. Spijkerman

J.M.A.G. Stroom

Fotografie:

W.A. v.d. Wagt

Basis ontwerp:

L. Thijsen

Illustraties:

W. Resink

Expeditie:

F. Piers

Tolhuis 35-17

6537 NN Nijmegen

Tel. 024-3444208

Vanwege het vele werk dat Cees Knoop voor de rondzending doet, kreeg hij op de jaarvergadering de 'Jan Rijdsdijk prijs'. De prijs werd uitgereikt door Gerard Dezaire, hoofd Rondzenddienst.

M. H. A. M. Jochoms, 1e Colonjes 3b
6562 DL Groesbeek, tel. 024-3241542
rinie.jochoms@hetnet.nl

J. Cremers, Koningin Julianalaan 2
6576 AR Ooy, tel. 024-6631367
jhpcrmers@gmail.com

Nederlandse FDC-dienst

H.J.W.H. de Vos, De Lingert 62-06
6605 DW Wijchen, tel. 024-6417236
Postbankrekening 4346530 t.n.v.
Ned. FDC-dienst "NOVIOPOST"
Nijmegen
foxphilately@post.com

Rondzenddienst

Algemene leiding en Administratie:
G.L.P. Dezaire, Lankforst 52-14,
6538 KH Nijmegen, tel. 024-3446150.
g.dezaire@upcmail.nl
Bankrekening 2744133 t.n.v.
Hoofd Rondzendingen "Noviopost"

Aanleveren en afwikkelen Boekjes
M.C. Meeuwse, Diamantstraat 46
6534 WZ Nijmegen, tel. 024-3561965

*Distributie wijk rondzendingen
en Nederland & Overzee:*
C. Knoop, Leuvenbroek 10-18 N
6546 XB Nijmegen, Tel. 024-3555606
c.knoop3@chello.nl

Distributie Overige Gerichte Zendingen
W. Bleumink-Liebers, Fahrenheit-
straat 86, 6533 JK Nijmegen
tel. 024-8900729
w.bleulie1@xmsnet.nl

Ledenadministratie

J.H.A. Ebben, Jekerstraat 15
6542 RZ Nijmegen, tel. 024-3771648
leden-noviopost@kpnplanet.nl

Redactie Novio posta

J. Mulder, Hazeleger 218,
5431 HT Cuijk, tel. 0485-314047
redactie.novioposta@gmail.com

Nieuwtjesdienst Buitenland

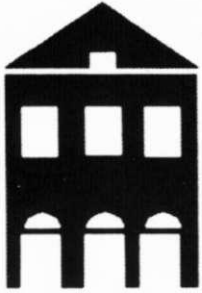
G.A.J. Kolman, Akkerslagen 45
5364 RG Escharen, 0486-473868
Postbankrekening 5552048 t.n.v.
Hoofd Nieuwtjesdienst
"NOVIOPOST" Nijm.
gajkolman@home.nl

Gedurende het jaar 2010 was voor elk lid dat naar onze ledenavond kwam een speciale Novio postzegel beschikbaar. Elke keer een andere zegel, genummerd en voorzien van de datum van de clubavond. Met 10 ledenavonden een aardige serie met verwijzingen naar karakteristieke plekken en plekjes in Nijmegen. Novio posta heeft daar in elk nummer dat in 2010 is uitgegeven over bericht en u de plaatjes laten zien. Op deze wijze ontstond de serie die we overzichtelijk in een tabel hebben gezet.

Voor leden die niet in de gelegenheid waren onze ledenavonden te bezoeken zijn nog een beperkt aantal complete sets van 10 stuks beschikbaar. Wie daarvoor in aanmerking wil komen moet even een mailtje sturen naar de voorzitter (ton@buitenhuizen.com). De kosten van een serie bedragen € 6,- (bij verzending wordt € 1,- extra in rekening gebracht). Zolang de voorraad strekt zal hij de aanvragen in volgorde van binnenkomst afhandelen. Mochten er eind februari nog zegels over zijn, dan worden deze op Postzegel Totaal te koop aangeboden.

Ton Buitenhuys.

Zegel nr.	datum	onderwerp
1	8 januari	Waalbrug
2	5 februari	Kruittoren
3	5 maart	Goffertstadion
4	9 april	Marieke beeldje
5	7 mei	Stevenstoren
6	4 juni	Wandelmonument Wedren
7	3 september	52-Degrees-gebouw
8	1 oktober	ROC-gebouw
9	5 november	Verkeerstoren RWS
10	3 december	Huygensgebouw

**Nijmeegse
POSTZEGEL- &
MUNTENHANDEL**

van Weiderenstraat 16
6511 MK Nijmegen
Postbus 1524
6501 BM Nijmegen
Tel./Fax 024 - 322 46 36

Geopend:
Dagelijks van
10.00-18.00 uur
Maandag gesloten
Donderdag
Koopavond
Zaterdag
Tot 17.00 uur

- POSTZEGELS
- MUNTEN
- BANKBILJETTEN
- OUDE ANSICHTKAARTEN
- BIDPRENTJES
- OUDE GRAVURES

➔ www.munttenpostzegels.nl
munttenpostzegels@zonnet.nl

En alle soorten postzegel, munten en prentbriefkaartbehoeften

Bijeenkomsten Klever Briefmarken Sammler Verein

Onze vereniging onderhoudt goede contacten met de Klever Briefmarken Sammler Verein. Dat betekent dat u daar van harte welkom bent op hun bijeenkomsten.

Dit jaar zijn die in 2011 op de volgende zondagen:

13 maart
10 april
15 mei
19 juni
10 juli

van 10.00-12.00 uur in het "Kolpinghaus", Kolpingstrasse 11, Kleef.
Iedereen is van harte welkom !

Ledennieuws

De vereniging heet de volgende leden van harte welkom:

1178 H.L.G. Blom
1179 N. Gerritzen

Inleveren copy

Voor het volgende nummer van Novoposta kan tot uiterlijk 15 mei 2011 copy ingeleverd worden

Bijeenkomsten "De Globe" Wijchen

Op de volgende zondagen vinden de bijeenkomsten van "De Globe" Wijchen plaats. Het adres is:

Brede School "NOORDERLICHT",
Roerdompstraat 76,
6601 DL Wijchen-Noord

13 maart
10 april
8 mei
12 juni
11 september
9 oktober Grote ruildag
13 november
11 december

De bijeenkomsten zijn van 10.00 tot 13.00 uur.

Op de Grote ruildag op 9 oktober is dat van 10.00 tot 15.00 uur.

Programma 1e helft 2011

In de maand februari is er geen regionale ruilavond!

Op zondag 27 februari 2011 is het weer Postzegel-Totaal van 10.00-17.00 uur, in alle zalen van Wijkcentrum "De Klokketoren" Burg.Slotenmaker de Bruineweg 272 te Nijmegen

- Vrijdag 4 maart, ledenavond. Voordracht 'Japanse bezetting Birma tijdens de 2e Wereldoorlog, de gewone post' door J. Mulder.

- Dinsdag 15 maart, middagbijeenkomst.

- Maandag 28 maart, regionale ruilavond, thema Skandinavie

- Vrijdag 1 april (geen grap) ledenavond, tevens kijkavond voor de kavels van de grote halfjaarlijkse veiling op zaterdag 2 april!

Zaterdag 2 april de 2de grote halfjaarlijkse veiling alleen toegankelijk voor leden, bezichtiging van de kavels tussen 10.30-12.00 uur. Aanvang van de veiling 13.30 uur!

- Maandag 18 april (LET OP is 3de maandag), regionale ruilavond, thema Duitsland.

- Dinsdag 26 april (LET OP is 4de dinsdag), middagbijeenkomst.

- Vrijdag 13 mei ledenavond, (is 2de vrijdag)

- Dinsdag 17 mei, middagbijeenkomst.

- Maandag 23 mei (is 4de maandag), regionale ruilavond, thema Oostenrijk en Zwitserland

- Vrijdag 10 juni ledenavond, (is 2de vrijdag), tevens veiling met alle kavels inzet BOD. Als afsluiting van het seizoen is er een gratis presentieverloting waarbij iedere aanwezige een prijs ontvangt.

- Dinsdag 21 juni, middagbijeenkomst.

- Maandag 27 juni, regionale ruilavond, thema Engeland en Gebieden.

De bijeenkomsten op vrijdag zijn alleen toegankelijk voor leden van Novio-post ! Alle bijeenkomsten vinden plaats in:

Wijkcentrum "De Klokketoren", Burg.Slotenmaker de Bruineweg 272 te Nijmegen.

Aanvang van de middagbijeenkomsten is 14.30 uur, zaal open 14.00 uur.

Voor zowel de ledenavonden als de regionale ruilavonden is de aanvang om 19.30 uur, zaal open 19.00 uur.

Hogeschool filateliedagen

Op 5 maart van 10.00-17.00 uur en 6 maart van 10.00-16.00 uur zijn opnieuw de Hogeschool filateliedagen. Er zullen handelaren uit binnen- en buitenland aanwezig zijn. Het veilinghuis "Leopardi" zal gratis taxaties uitvoeren. Er zijn info stands, een propaganda tentoonstelling en nog veel meer.

Op 5 en 6 maart is het "JO TOUS-SAINT" toernooi. Voor wie het niet kent, dit is een toernooi met interessan-

te lezingen in de categorieën algemeen (op 5 maart) en thematisch (op 6 maart). Voor zover bekend doen aan de categorie algemeen 2 deelnemers van Novio-post mee. Kom dus in grote getale om ze aan te moedigen. Daarnaast heeft u nog tijd om naar alle andere zaken te kijken.

Het adres waar dit alles plaats vindt is: Hogeschool Van Hall Larenstein

Larensteinselaan 26a

6882 CT Velp (bij Arnhem)

Voor meer informatie over het gebeuren kunt u terecht bij R.M. ten Hoedt, tel. 026-3230947 of

email r.tenhoedt01@upcmail.nl

en op www.deglobe-devierstroom.nl

Ontknoping Eindejaarsprijsvraag.

Vorig jaar, en dan bedoelen we nog 2009, werd op de Eindejaarsprijsvraag slechts door drie van onze leden gereageerd. Te moeilijk, dachten we, Prinses Maxima in een PTT-Postzak, een ontwerp van Jan Tamineau....

Dus dit jaar maar een meer postzegel-vriendelijke prijsvraag. Dachten we... Maar ook dit jaar lieten zich maar zes leden inspireren om mee te doen. En wat nog "erger" is: voor vijf van hen bleek het een bijna onontwarbare knoop. Er is dus maar één prijswinnaar: ons onvolprezen lid G. Dezaire. Op 7 januari, tijdens de ALV, is hem daarvoor een presentje overhandigd.

Hoe luidde de oplossing ?

1) Gevraagd werd naar de frankeerwaarde van de afgebeelde zegels in 2010.

Afgebeeld waren: de Filmzegel ("waarde" 5), twee zegels Wereld waarde 1, een zegel Europa in waarde 1, een Beatrix-zegel in waarde 1, en een Groene zegel waarde 1.

De omgerekening in Eurocenten staat in de eerste tabel.

Op deze toch niet al te ingewikkelde vraag gaven slechts vier van de zes deelnemers het correcte antwoord. Als dat voor "filatelisten" al zo moeilijk is, dan zal de "gewone burger" er waarschijnlijk al helemaal niks van snappen !

2) Gevraagd werd vervolgens om te berekenen hoeveel er zou moeten worden bijgefrankeerd om een pakket van 800 gram, dat niet in de brievenbus past, te verzenden. En dat in Guldenswaarden, wel te verstaan. De berekening hebben we in de tweede tabel gezet.

Het 2e deel van de vraag was: welke zegels kunt U daarvoor gebruiken? Daarvoor zijn verschillende antwoorden gegeven, o.a. 4 decemberzegels van 55c, of 2 zegels van 1,10 (NVPH 1907 of 1908).

ZEGEL:	WAARDE AANDUIDING	FRANKEERWAARDE
Filmzegel	5	5x0,44 = €2,20
Europa, 1 stuks	1 (europa)	1 x 0,77 = € 0,77
Wereld, 2 stuks	1 (wereld)	2x0,95 = €1,90
Beatrix, 1 stuks	1	1 x 0,44 = € 0,44
Denk groen.. 1x	1	1 x 0,44 = €0,44
	TOTAAL	€5,75

Frankeerwaarde van de 6 gebruikte eurowaarden:	€5,75	Omgerekend in guldens:
Voor niet-brievenbuspost geldt het tarief voor pakketten, Van 0 - 10 kg is dat	€6,75	
Tekort in euro's	€ 1,00	Fl. 2,20

ZEGEL:	WAARDE AANDUIDING	FRANKEERWAARDE
Filmzegel	5	5 x 0,46 = € 2,30
Europa, 1 stuks	1 (europa)	1 x 0,79 = €0,79
Wereld, 2 stuks	1 (wereld)	2x0,95 = €1,90 *)
Beatrix, 1 stuks	1	1 x 0,46 = € 0,46
Denk groen.. 1x	1	1 x 0,46 = € 0,46
	TOTAAL	€ 5,91
		*) ongewijzigd

3) Wat was de frankeerwaarde van de zes zegels per januari 2011?

De oplossing vinden we in de derde tabel. De "frankeerwaarde" van de zes al opgeplakte zegels is dus per januari 2011 € 0,16 hoger geworden.

Er waren slechts twee inzenders die alle berekening goed hadden. Helaas had één van hen vraag 2b niet beantwoord en daarin zat nu juist de mogelijkheid om lekker creatief te zijn. Jammer, Jan ! Volgende keer beter !

Tenslotte is nog aardig om te melden dat er slechts één briefschrijver was, de

andere oplossingen kwamen binnen per mail.

Redactie Novioposta.

Artikelen

De redactie zoekt leden die een bijdrage zouden kunnen leveren aan het schrijven van een artikel voor ons blad. U hoeft het niet zelf te schrijven, daarvoor is mogelijke hulp aanwezig. Als u een leuke collectie of onderwerp heeft, neem contact op met de redactie, en we gaan er samen aan werken!

Automatische portocontrole gaat in 2011 van start.

door Eddie Ijspeerd en Jos M.A.G. Stroom, leden van de Groep Postmechanisatie van de Nederlandse Vereniging van Poststukken- en Poststempelverzamelaars.

1. Inleiding

In Novioposta 2010-4 heeft Jac Spijkerman geschreven over "waardeloze" postzegels die op 1 juli 2010 zijn verschenen. Hij vermeldde daarbij ook het kleine zwarte winkelhaakje, dat links onder op de meeste zegels is aangebracht.

In dit artikel wordt uitgelegd waarvoor dit haakje (TNT Post noemt het een **sorteerhaak**) dient. Er komt daarbij wel wat techniek kijken!

2. Er komen nieuwe stempelmachines

In de zes grote sorteercentra die ons land telt, staan zogenaamde "opzet stempelmachines" (Sosma's). In deze machines wordt onze post automatisch (d.w.z. op de juiste plaats) afgestempeld. De huidige apparatuur is echter grotendeels verouderd.

Daarom heeft TNT Post besloten vanaf medio 2011 een aantal nieuwe Sosma's te gaan installeren in de sorteercentra. Deze nieuwe apparatuur wordt voorzien van state-of-the-art software waarmee het onder andere mogelijk wordt om **geheel** automatisch te bepalen of er op een brief voldoende porto geplakt is. Daartoe wordt elke Sosma uitgerust met een camera en een weegsysteem.

Om vast te stellen welke postzegel(s) er op een brief aanwezig zijn, "filtert" de software de aanwezige postzegel(s) uit het digitale beeld van de brief. Onderdeel van de software is een databestand met de afbeelding van alle nog geldige postzegels, ook nog die van de oude guldenswaarden. De gevonden postzegels worden vergeleken met de gegevens in het databestand en aldus herkend.

Voor portocontrole is het nodig om de bestemming van de brief + het geplakte porto + het gewicht te weten. De software is in staat deze drie gegevens

Afb 1. De vijf sorteerhaken zoals die momenteel op onze postzegels voorkomen.

te leveren en zo automatisch te bepalen of er voldoende postzegels geplakt zijn.

3. De "sorteerhaak" geeft informatie over de tariefklasse

Om het herkennen van de verschillende tariefsoorten van de nieuwe zegels te vereenvoudigen, doet de sorteerhaak zijn intrede. De zijden van het haakje hebben per tariefsoort een andere lengte. De software bepaalt van elke zegel op de brief de lengte van beide zijden van het haakje en stelt zo vast om welke tariefsoort het gaat.

Vooralsnog zijn er vijf categorieën (afb. 1):

1. Postzegels voor de eerste gewichtsgroep 0-20 gram, binnenlandse bestemming.

2. Postzegels voor de tweede gewichtsgroep 20 - 50 gram, binnenlandse bestemming.

3. Postzegels met een verlaagd tarief (o.a. de Decemberzegels).

4. Postzegels voor de eerste gewichtsgroep, bestemming Europa.

5. Postzegels voor de eerste gewichtsgroep, bestemming Wereld.

Indien een brief ondergefrankeerd blijkt te zijn, wordt deze uit de poststroom verwijderd om te worden bespoort.

Opmerkelijk is, dat de sorteerhaak ontbreekt op de waarden 1 en 2 van de Beatrix-zegels, en ook op de gewone Decemberzegels van 2010.

Als reden hiervoor wordt door een zegsman van TNT-post opgegeven, dat de ontwerp-afdeling van TNT-post de sorteerhaak op de strakke Beatrix-zegels esthetisch niet verantwoord vond. En omdat een sorteerhaak weliswaar "handig" zou zijn, is hij niet onmisbaar omdat de software de afbeelding toch wel herkent.

Ook op de "gewone" Decemberzegels staan ze niet; maar wel op de "Persoonlijke Snoopy Decemberzegel" van 2010. Hiervoor is de verklaring dat de nieuwe apparatuur in december 2010

nog niet in gebruik is, terwijl het haakje in de Snoopy-postzegel verwerkt zit in de basis-layout van die postzegel, die volgend jaar (met een ander plaatje) weer opnieuw gebruikt kan worden.

U ziet, er is over nagedacht, hoewel de logica niet altijd voor de hand ligt.

4. TNT Post start met een proef in Rotterdam

De automatische herkenning van de op een brief aanwezige postzegel(s) is voor TNT post een nieuwe technologie die in ons land nog niet eerder is toegepast. Zoals gebruikelijk bij de invoering van een nieuwe postverwerkingstechniek, begint TNT Post met een testfase. Deze vindt in het voorjaar van 2011 plaats in Rotterdam. Daar komt één nieuwe Sosma te staan waarmee alle details worden getest, vooral natuurlijk de automatische portocontrole

Er wordt bij TNT Post nagedacht over de mogelijkheid om ook verzamelaarspost te betrekken bij deze testfase. Indien dat het geval is, komt er een aankondiging in de Filatelistische pers.

Zodra hierover meer bekend is, wordt u via de website van Novio-post www.noviopost.nl hierover geïnformeerd. Een extra reden deze site af en toe eens te bezoeken!

Meer informatie over de ontwikkelingen op het gebied van de postale automatisering vindt u in het digitale tijdschrift Post & Techniek, uitgave van de Groep Postmechanisatie, ga daarvoor naar de website van www.po-en-po.nl en kies de knop Postmechanisatie.

Haaksbergen/Nijmegen, 23 december 2010.

Noviopostzegels 2011

De serie Noviopostzegels 2010 (zie elders in deze Novio-posta) krijgt in de toen gekozen vorm geen vervolg, maar er komt wel een andersoortig vervolg.

In 2011 gaan we proberen om samen met 10 organisaties een persoonlijke postzegel uit te geven, waarbij Novio-post het ontwerp, de productie en de verspreiding onder verzamelaars verzorgt en de betreffende organisatie de zegel voor frankering, promotie e.d. zal gebruiken. De zegel bevat het logo van de betreffende organisatie in een gekleurd kader en naast de 1 en NEDERLAND ook de aanduiding "Fila-teliste-nvereniging Novio-post". Een van deze Novio-post-samen-met...-zegels is inmiddels in omloop. De Tarcisiusschool gebruikte zo'n zegel voor de uitnodigingen voor de Open Dag ter gelegenheid van hun 75-jarig bestaan.

Bent u als Novio-postlid geïnteresseerd in deze zegel? Meldt u dan aan bij de Nieuwtjesdienst van Novio-post en neem een abonnement. (Novio-post nieuwtjesdienst, Akkerslagen 45, 5364 RG Escharen). Voor leden zijn de kosten 60 ct, een velletje kost 6 euro. Niet leden betalen resp. 75 ct en 7,50 euro. Voorlopig is dit de enige manier waarop u in bezit kunt komen van deze zegels. Mochten er na een halfjaar nog zegels over zijn dan zullen deze via de Rondzenddienst en eventueel via de grote veilingen van Novio-post worden aangeboden.

Ton Buitenhuis

Afb. 2: De twee decemberzegels van 2010: de "gewone" en de "persoonlijke". Alleen deze laatste heeft een sorteerhaak. Een waarde-aanduiding ontbreekt op beide zegels, in plaats daarvan staat er "december". Al sinds enkele jaren wenst TNT-post ons geen "Prettige Feestdagen" meer in hun stempeltekst!

POSTMECHANISATIE of ook wel POSTAUTOMATISERING

Elders in dit blad heeft u een artikel kunnen lezen, geschreven door twee leden van de Groep Postmechanisatie. Wat is dat voor club(je)?

Eind jaren '60 schoten filatelistische Studiegroepen als paddenstoelen uit de grond. De hoogtijdagen van de filatelie waren begonnen, en veel specialisten wilden verder kijken dan het verzamelen van postzegels voor het voordrukalbum. In die dagen gold nog de gevleugelde uitspraak: "Filatelie begint, waar de Catalogus eindigt".

Maar ook de Studiegroepen gingen natuurlijk publiceren, en er ontstonden ook nieuwe "catalogi", of overzichten van water zoal verzameld kon worden.

Zo maar willekeurig een paar voorbeelden van de Studiegroepen uit die tijd: Studiegroep Velrandbijzonderheden (etsingnummers en poststekens), de "Boekjesclub" (thans Postaumaat),

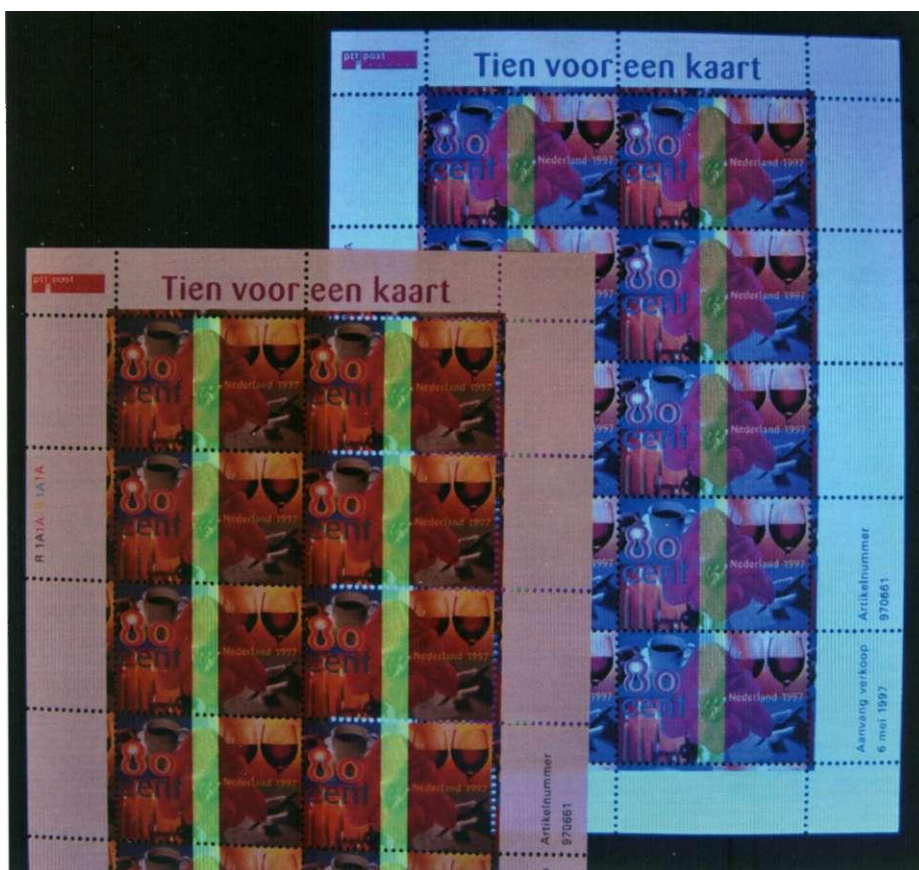
Afb. 1. Gewone en fluorescerende postzegels 1962 (NVPH 774-776).

de Perfin-club, diverse gespecialiseerde landengroepen en ook de in 1969 opgerichte "Studiegroep Postmechanisatie UV Nederland". De letters UV staan voor "Ultra-Violet", en het was dan ook de tijd dat men (half of geheel in het donker) met de UV-lamp zocht naar postzegels die oplichtten of nagloeiden. (Afb.1).

Deze Studiegroep bestaat niet meer. Na ruim 30 jaar een eigen leven geleid te hebben is zij in 2000 opgegaan in de Nederlandse Vereniging van Poststukken- en Poststempelverzamelaars (Po & Po), maar onder de naam Groep Postmechanisatie is zij daar nog springlevend!

Tegenwoordig zijn alle postzegels van UV-kenmerken voorzien; toch is daar nog veel aan te beleven. Sommige postzegels zijn op fosforescerend papier gedrukt, andere op gewoon papier met een fosforbalk. Soms komen in één uitgifte meer varianten voor (Afb.2).

De UV-lamp kan overigens ook voor andere doeleinden gebruikt worden, zoals bij het zoeken naar verschillen in papiersoort. Meestal hebben die te maken met de mechanisatie, maar er is ook "optische witmaker" gebruikt

Afb. 2. Velletjes Feestzegels uit 1997, in twee varianten: gewoon papier en fosforescerend papier, beide met fosforbalk (NVPH V1720a en b). Alleen met de UV-lamp in een (matig) donkere omgeving is - zeker op losse zegels - het onderscheid met zekerheid vast te stellen.

Afb. 3. Serie onafhankelijkheidszegels uit 1963, in twee papiervarianten (NVPH 807-810). Dat de papier-soorten niet met een 1e of 2e oplage te maken hebben, blijkt uit de beide varianten die voorkomen op eerste dag enveloppen.

om de afbeelding van de postzegel beter tot zijn recht te laten komen 1). Rein Bakhuizen v.d. Brink¹⁾ noemt dit "witte fluorescentie". Onlangs is bekend geworden dat de 4 postzegels Onafhankelijkheid uit 1963 in twee versies bestaan. De NVPH-catalogus noemt dat "normaal" (1e oplage) en "helderwit" papier (2e oplage), waarbij overigens alleen de 12c. gemeld wordt (NVPH 809). (Afb.3).

Maar er is méér! Vanaf de invoering van de Postcode in 1978 zijn ook de sorteerkennissen deel gaan uitmaken van de belangstelling en van het onderzoek door de leden van de Groep Postmechanisatie. Voorbeelden hiervan zijn te vinden op de hierna nog te bespreken "persoonlijke Jan Zomerpostzegel" (Afb.5).

De huidige kerngroep is klein, maar zeker niet onproductief. Op de website van Po & Po (www.po-en-po.nl, doorklikken naar Postmechanisatie) kunt u kennis nemen van de hoofdstukken van de Handleiding Postmechanisatie die inmiddels zijn verschenen, alsook van enkele andere artikelen over actuele ontwikkelingen in de Nederlandse postmechanisatie. Ook de periodieke publicatie Post en Techniek is daarover e.e.a. te lezen!

Zo is in Post en Techniek nr. 3 (oktober 2010) uitvoerig aandacht besteed aan de eerste Nederlandse postzegel, die geschikt zou zijn voor een thematische verzameling "Postmechanisatie". Het betreft een van de zegels uit het vellekje "100 jaar Rijksoctrooiwet" van februari vorig jaar (Afb.4). De postzegel

is gewijd aan "handschrietherkenning". Maar de auteur (Eddie Ijspeerd) toont aan dat de ontwerpers van de zegel niet helemaal de essentie hiervan in hun ontwerp tot uitdrukking hebben gebracht. Lees Post en Techniek op de website van Po & Po !

Afb. 4. 100 jaar Rijksoctrooiwet, postzegel Hand-schrietherkenning.

Afb. 5. Op de persoonlijke Jan Zomerpostzegel zijn de diverse sorteercodes te zien, die bij automatische post-verwerking vanaf jaren '70 gebruikt zijn.

Links boven: de zwarte Rotterdamse matrix-code, rechts daarnaast: de KIX (zwart), daaronder de SIX (bar-no-bar, rood), en daaronder de PRIC (zwart) met de SIX (alternerende barcode, rood).

Op 12 februari 2011 is de coördinator van de Groep, Jan Zomer, na bijna 10 jaar opgevolgd door Jos M.A.G. Stroom, oud-voorzitter van Po & Po. Ter gelegenheid van deze overdracht heeft de Groep het initiatief genomen om Persoonlijke Jan Zomerpostzegels uit te brengen. Op deze zegels zijn alle "sorteercodes" afgebeeld bij het adres van coördinator Jan Zomer (Afb. 5).

De Groep gaat gestaag door met het in kaart brengen van de postale ontwikkelingen op het gebied van de automatisering, en nieuwe belangstellenden zijn van harte welkom. Laat u niet afschrikken door het woord "techniek", je hoeft geen bètaknobbel te hebben om daarvan mee te kunnen genieten!

Ook voor degenen die geen lid zijn van de Groep Postmechanisatie bestaat de mogelijkheid om een postzegel van de Jan Zomercodes te bemachtigen. Ze zijn bij Jos verkrijgbaar op de eerstkomende ledenavond. Kunt u daar niet aanwezig zijn: een mailtje aan stroom@wiz.nl kan ook helpen!

Jos M.A.G. Stroom.

1) R.Bakhuizen v.d. Brink, redacteur van "Verzamelgebied Nederland", beschrijft dit verschijnsel als "witte fluorescentie", voor het eerst gebruikt op de Kinderpostzegels van 1961 (Fielatolie december 2008, blz. 846).

De redactie leest zo nu en dan ook andere Verenigingsbladen. Meestal met veel over de eigen bijeenkomsten van de Verenigingen, of leuke artikeltjes.

Dit keer viel mijn oog op een berichtje in de Sleutelpost, het blad van de Leidsche Vereniging van Postzegelverzamelaars. En het trok daarom zo mijn aandacht, omdat juist de avond ervoor, in onze Algemene Ledenvergadering van 7 januari, gepolst was hoe de leden denken over een vervolg met de uitgifte van persoonlijke postzegels van NovioPost, zij het in gewijzigde vorm (zie daarover elders in dit blad).

Tijdens die vergadering bleek een overgrote meerderheid voorstander (of in elk geval geen tegenstander) te zijn van die uitgiften, zeker als dat niet op de begroting van de vereniging zal drukken.

En wat stond er nu in de Sleutelpost? Dat de uitgifte van hun Cleveringa-postzegel zo'n enorm succes is. De postzegel is uitgegeven ter gelegenheid van de zeventigste Cleveringarede op 26 november 2010. Prof. R.P. Cleveringa wordt in Leiden nog elk jaar herdacht vanwege zijn moedige protestrede in 1940, toen zijn joodse collega Meijers werd ontslagen. Dit feit wordt in Leiden al sedert het einde van de Duitse bezetting jaarlijks herdacht.

De verkoop van de zegel loopt goed, er is zelfs een tweede druk, met waar-

de aanduiding 1, gemaakt. Ziedaar een vereniging die ook positief staat ten opzicht van de nieuwe ontwikkelingen.

Zo ook de 's-Hertogenbossche Filatelisten Vereniging. Daar werden tijdens de manifestatie "Hertogpost" in mei 2010, al dan niet in samenwerking met andere Bossche verenigingen, een groot aantal "persoonlijke postzegelvelletjes" uitgegeven 1). En in hun vergadering van 28 oktober 2010 2) roept voorzitter Peter Teurlings: "We zijn volgend jaar weer de eerste", daarbij doelend op de eerste emissie van TNT Post met klasse 1 zegelen een afbeelding van de Sint Jan. (tekst bij afbeelding hieronder).

Maar niet overal oordeelt men zo positief. En ofschoon de geluiden van onze Koninklijke Bond ook wijzen in de richting dat men deze ontwikkeling beschouwt als een nieuwe stimulans voor onze hobby, zijn er ook "tegenstanders". Zo lucht Hans Stoelinga, in Grunopost van oktober/november 2010 zijn hart onder het motto: "Liever een filatelist dan een filantroop". En daarbij doelt hij op al die TNT-uitgaven waarbij de postzegel niet meer het gebruiksvoorwerp is met een geschiedenis, maar een ding dat je koopt bij TNT of Collect Club, en dat zij de enigen zijn die hier garen bij spinnen. Zijn opsomming luidt: het postzegelmapje, het prestigeboekje, het postzegelboekje, themaboeken, Mooi Nederland, Grenzeloos, Nostalgie, Donald Duck en tenslotte nog de Vuurtoren van € 7,00.

Ieder mag er het zijne van denken, maar een kern van waarheid zit toch wel in de conclusie dat deze ("bijzondere") postzegels in de regel niet gemaakt worden om post te verzenden. En dat geldt uiteraard ook voor de (niet door TNT uitgegeven, maar wel door hun vervaardigde) persoonlijke postzegels. Daarbij zal ook nauwelijks van een tegenprestatie sprake zijn, maar wordt er wel flink aan verdiend.

Ik wil nog een eigen ervaring met u delen, die zich afspeelde aan een TNT-balie in een boekwinkel. Ik wilde aan een bevriend filatelist een aangekende brief sturen met de Vuurtoren

De eerste door TNT in 2011 uitgegeven persoonlijke postzegel was die van de St.Jans-kathedraal in Den Bosch. We zien hier dat niet alleen de persoonlijke postzegels op particulier initiatief zo genoemd worden, ook TNT post geeft persoonlijke postzegels uit. Uit de toelichting hierop staat in de Speciale NVPH-catalogus te lezen: Persoonlijke postzegels zijn postzegels met een door TNT-post vastgesteld frame met waarde aanduiding. Wanneer deze postzegels tegen nominale waarde algemeen verkrijgbaar zijn, worden ze opgenomen in de catalogus. Hierdoor bestaat er dus een onderscheid met de PP-zegels die op bestelling zijn vervaardigd; deze worden niet door de NVPH gecatalogiseerd.

postzegel van 7 euro. Wie schetst mijn verbazing toen de beambte (heet zo iemand eigenlijk nog zo??) mij toevertrouwde dat die zegel daarvoor niet geldig was. Nou u weer!

Ik sluit af met een, voor sommigen van u, misschien bemoedigend woord, weer afkomstig uit de Bossche Club. Van de voorzitter: "Catalogus persoonlijke postzegels. Er ligt al een tijd de vraag of een catalogus samengesteld kan worden met zoveel mogelijk bekende afbeeldingen. TNT Post zal het komend jaar (2011) zich buigen over deze functie en de wettelijke eisen die hiermee samenhangen. TNT Post houdt zich aanbevolen voor suggesties om deze bibliotheek zo functioneel mogelijk in te richten, rekening houdend met de wensen van de gebruikers". Tot zover dit citaat.

Het lijkt me nog wat vroeg voor een aprilgrap, of wil men een zoethoudertje voorhouden om verzamelaars aan het lijntje te houden?

Vergeef me mijn cynisme, maar ik moest het toch even kwijt.

Jos M.A.G. Stroom.

- 1) Zie Filatelie, mei 2010, blz. 360-361.
- 2) Hertogpost, 22e jaargang nr. 10, november 2010, blz.5.

Z.O.P. : Zie Onder Postzegel.

Tegenwoordig kennen we een eenheidstarief voor (brievenbus-)post tot 20 gram. Of het nu een brief, briefkaart of drukwerk is, het maakt al jarenlang geen verschil meer. Maar dat is niet altijd zo geweest. In augustus 1907 bijvoorbeeld, moest een brief in de eerste gewichtsklasse gefrankeerd worden met 5 cent; een briefkaart met 2½ cent en op drukwerk moest 1 cent geplakt worden.

Om te kunnen volstaan met de frankering van 1 cent ("drukwerk"), mocht er, behalve de naam, het adres en eventueel het beroep van de afzender, verder niets op geschreven zijn. Een prentbriefkaart waarop uitsluitend de hier genoemde gegevens stonden, mocht ook als "drukwerk" gefrankeerd worden. Bij iedere andere mededeling, van welke aard dan ook, werd de kaart als briefkaart aangemerkt en

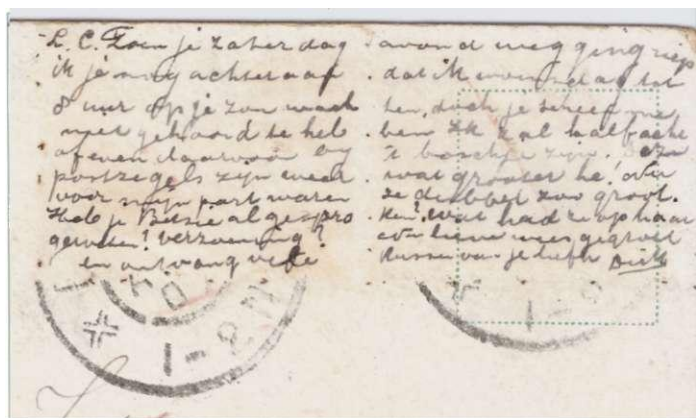
moest er 2½ cent geplakt worden!

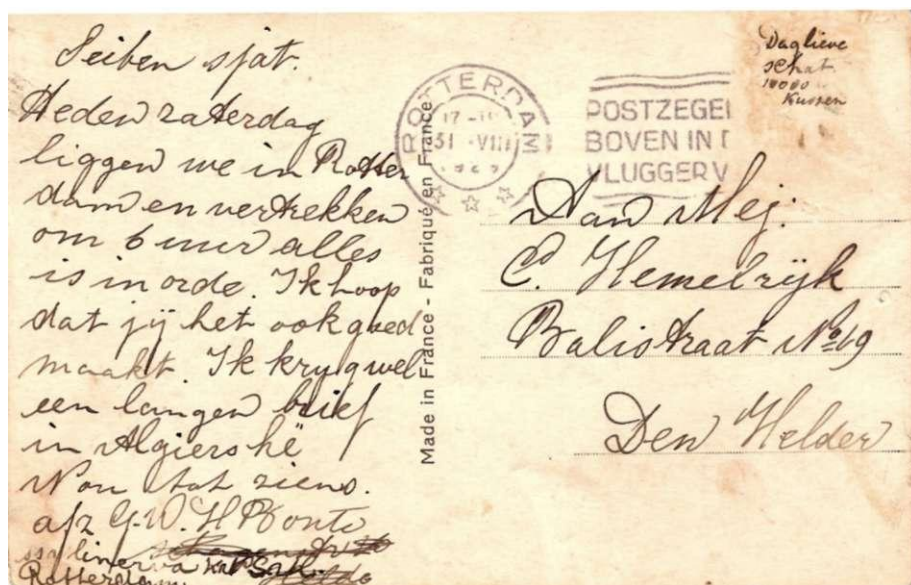
Dit aanmerkelijk verschil in tarief leidde al 100 jaar geleden tot een bijzondere vorm van fraude, die behoorlijk groot van omvang was: de "boodschap" werd op de kaart onder de postzegel geschreven, en men kon dan volstaan met het goedkope frankeretarief voor drukwerk: 1 in plaats van 2½ cent (Afb. 1).

Afb. 1 Kaart, verstuurd in augustus 1907, met een lange boodschap onder de postzegels. De zorgvuldig uitgestippelde schrijfruimte wijst er op dat hier twee De Ruyter-zegels (van ½ cent) voor de frankering gebruikt zijn. Door de gedrukte aanduidingen linksboven (briefkaart) heen, staat met pen geschreven: "Drukwerk".

De tekst luidt als volgt: L.C. Toen je zaterdag avond wegging riep ik je nog achterna dat ik woensdag tot 8 uur op je zou wachten, doch je scheen me niet gehoord te hebben. Ik zal half acht of even daarvoor bij 't boschje zijn. Deze postzegels zijn weer wat grooter hè? Nu voor mijn part waren ze dubbel zo groot. Heb je Betsie al gesproken? Wat had ze op haar geweten? Verzoening? Nu lieve wees gegroet en ontvang vele kussen van je liefh. Dick.

Deze vorm van fraude heeft tot veel commotie geleid bij P & T. Diverse onderzoeken hebben het gebruik op grote schaal aangetoond, maar men heeft er niet goed tegen kunnen optreden. Als de fraude werd ontdekt (vaak doordat er o.p. of z.o.p op de kaart geschreven was) moest de ontvanger strafport betalen. Kennelijk is hen dat bij de kaart van Afb. 1 ontgaan!

Afb. 2 Kaart in 1929 vanuit Rotterdam verzonden aan Mej. C. Hemelrijk, vermoedelijk door een matroos aan boord van een schip. De tekst is vrij neutraal, paps en mams mogen gerust meelesen. Maar de belangrijkste woorden: "Dag lieve schat, 1000 kussen" zijn verstoppt onder de postzegel!

De tekst onder de postzegel was vaak uitsluitend bedoeld om "ongezien" te blijven voor ongewenste nieuwsgierigen. Afb. 2 laat een kaartje zien met heel veel tekst, en dat zal dus zeker gefrankeerd zijn als briefkaart. Motief om woorden onder de postzegel te verstopen was kennelijk niet een geldelijk gewin, maar had een ander doel!

De meeste ZOP-kaarten in mijn verzameling zijn voorzien van teksten aan Mejuffrouwen, waarmee de liefde wordt betoond: "Ik verlang naar je", "10.000 kussen", "Wanneer zie ik je weer" etc. Maar héél bijzonder is wel die van afb. 3, waarin niet de liefde betoond, maar afgebroken lijkt te worden. Hier schrijft ene A. Robben aan Mej. J. Krul in Arnhem: "Ik ben verloofd met Jo Hubers". Zou hier bedoeld zijn: "ik blijf U niet langer trouw"?

Ter afsluiting van deze bijdrage een plaatje van een brief met Interneringszegel. In W.O. I hadden in Nederland geïnterneerde buitenlandse militairen (veelal Belgen) dezelfde portvrijdom als de Nederlandse militairen. Alle post tussen Nederland en België verliep via de Postüberwachungsstellen in Aachen en Emmerich. In een van deze kantoren werd het stempel "Ontoelaatbaar" geplaatst met als reden: de postzegel was zó groot, dat er spionageboodschappen onder geschreven konden worden.

Afb. 3 Fragment van een kaart uit 1936 met ZOP-tekst: "Ik ben verloofd met Jo Hubers". Vraag is hier wat het werkelijke motief was om de tekst "verborgen" te versturen. Mochten vreemde ogen dit niet zien? Of was het toch het verschil in frankiertarief in 1936, het jaar waarin de kaart verstuurd werd? Briefkaart: 5 cent, drukwerk 1½ cent....

Jos M.A.G. Stroom.

Literatuur:

Holstege, Gert, Z.O.P. in Filatelie Informatief, 3010-1 t/m 3010-17, 1985.
König, K.E., De Nederlandse Interneringszegels, 1952.

Afb. 4 Brief uit 1916, retour gezonden naar de afzender (de geïnterneerde militair Jozef Coolens in kamp Harderwijk, artillerie barak 34, zoals vermeld op achterzijde). De postzegel was gevoelig voor verborgen spionageteksten en werd niet toegelaten op grensoverschrijdend postverkeer.

TNT Post
Port betaald

Indien onbestelbaar retour: Tolhuis 35-17, 6537 NN Nijmegen

Bestuur

Voorzitter:

A.F. Buitenhuis, Tolhuis 20-30,
6537 LW Nijmegen, tel. 024-3449032
ton@buitenhuizen.com

Secretaris:

W.J.M. Goossens, Vendelierstraat 15
6562 NA Groesbeek, tel. 024-3974654
w.j.m.goossens@chello.nl

Penningmeester:

A. Thijssen, Bongerd 68,
6581 TH Malden, tel. 024-3581054
korethijs@kpnplanet.nl
Postbankrekening 575462 t.n.v.
Fil. Ver. "NOVIOPOST" Nijmegen

Ledenwerving en uitlenen catalogi:
Mevr. Th.G. v. Hoogstraaten-v. Rijs-
wijk, Zebrastr. 18,
6531 TX Nijmegen, tel. 024-3550895
thgvanhoostraatenv@glazenkamp.net

Commissie Activiteiten:
vacature

Rondzenddienst, algemene leiding
en administratie:
G.L.P. Dezaire, Lankforst 52-14,
6538 KH Nijmegen, tel. 024-3446150.
g.dezaire@upcmail.nl

Pr-afdeling
voorzitter:

A.P.M. Lamers, St. Annastraat 279
6525 GS Nijmegen, tel. 024-3555297
toinelamers@villagladiola.nl

lid: H.A.O.M. Theunissen, Market
Garden 4, 6562 HD Groesbeek,
tel. 024-8480295
haom.theunissen@chello.nl

lid: W.J.M. Goossens, Vendelierstr. 15
6562 NA Groesbeek, tel. 024-3974654
w.j.m.goossens@chello.nl

Op zondag 27 februari 2011

Postzegel Totaal

van 10.00 - 17.00 uur

in alle zalen van "de Klokketoren"

een postzegelkoopjeskraam
die gevuld wordt vanuit
actieve Novio-post leden

niet als minste
meer dan 100 meter aan
postzegelstands met vele handelaren

computers en filatelie
in een eigen computerhoek

